

Міністерство освіти і науки України

Луцький національний технічний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет бізнесу та права

(повне найменування факультету)

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

(повна найменування кафедри)

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»
ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА
(НА МАТЕРІАЛАХ ТОВ «ТИГРЕС ЛЮКС»)**

спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Логістика»

(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
групи ПТ(ЛГ)мз-22
ЦЮБИК Юрій Емільянович

(підпис)

Керівник:
д.е.н., професор
Ковальська Любов Леонідівна

(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
« »   2024 р.
д.е.н., професор
Гарант освітньої програми:
Ковальська Любов Леонідівна

(підпис)

Луцьк – 2024 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет бізнесу та права

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля

Освітня програма: Логістика

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

«___» _____ 202_р.

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Цюбику Юрію Емільяновичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи: Логістичне забезпечення розвитку підприємства (на матеріалах ТОВ «Тигрес Люкс»).

Керівник роботи: д.е.н., професор Ковальська Л.Л.

затверджені наказом закладу вищої освіти від «30» грудня 2023 р. № 492/01-02

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи «___» _____ 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи монографії, посібники, підручники, інтернет-видання, бухгалтерська та фінансова звітність

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити):
ВСТУП. РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА. РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА. РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА. ВИСНОВКИ. ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ ДОДАТКИ

5. Перелік графічного матеріалу: Лист 1. Зміст поняття «розвиток підприємства». Лист 2. Огляд підходів до змісту поняття «логістичне забезпечення». Лист 3. Аналіз основних показників діяльності ТОВ «Тигрес Люкс» за період 2019-2023 років. Лист 4. Аналіз матеріально-технічного забезпечення розвитку підприємства. Лист 5. Аналіз кадрового забезпечення розвитку підприємства. Лист 6. Аналіз фінансового забезпечення розвитку підприємства. Лист 7. Аналіз інформаційного забезпечення розвитку підприємства. Лист 8. Аналіз показників складського господарства як елемента логістичного забезпечення розвитку підприємства. Лист 9. Комплексна оцінка логістичного забезпечення розвитку підприємства. Лист 10. Розрахунок інтегрального індексу логістичного забезпечення розвитку підприємства. Лист 11. Показники ефективності реалізації проєкту

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання п
<i>Теоретичний розділ</i>	<i>Ковальська Л.Л.</i>		
<i>Аналітичний розділ</i>	<i>Ковальська Л.Л.</i>		
<i>Проектний розділ</i>	<i>Ковальська Л.Л.</i>		
<i>Нормоконтроль</i>	<i>Хомяк Н.В.</i>		

7. Дата видачі завдання 23 вересня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Пр
1.	<i>Обґрунтування теми</i>	<i>до 23.09.2023</i>	
2.	<i>Огляд літератури із досліджуваної проблеми</i>	<i>до 28.10.2023</i>	
3.	<i>Теоретичний розділ</i>	<i>до 07.03.2024</i>	
4.	<i>Аналітичний розділ</i>	<i>до 30.05.2024</i>	
5.	<i>Проектний розділ</i>	<i>до 03.09.2024</i>	
6.	<i>Висновки</i>	<i>до 01.10.2024</i>	
7.	<i>Формування списку джерел посилань</i>	<i>до 08.10.2024</i>	
8.	<i>Формування додатків</i>	<i>до 15.10.2024</i>	
9.	<i>Оформлення ілюстративного матеріалу</i>	<i>до 22.10.2024</i>	
10.	<i>Нормоконтроль</i>	<i>до 01.11.2024</i>	
11.	<i>Інструментальна перевірка на академічний плагіат</i>	<i>до 15.11.2024</i>	
12.	<i>Представлення кваліфікаційної роботи магістра до захисту</i>	<i>до 03.12.2024</i>	

Здобувач вищої освіти

(підпис)

Цюбик Ю.І.

(прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Ковальська Л.Л.

(прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Цюбик Ю.Е. Логістичне забезпечення розвитку підприємства (на матеріалах ТОВ «Тигрес Люкс»). Рукопис.

Кваліфікаційна робота магістра ОП «Логістика» спеціальності 076 Підприємництво та торгівля. Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2024.

Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку джерел посилань, додатків.

У роботі проведено теоретичні та прикладні дослідження логістичного забезпечення підприємства. Досліджено сутність логістичного забезпечення розвитку підприємства, наведено складові елементи логістичного забезпечення розвитку підприємства, запропоновано систему показників оцінки логістичного забезпечення розвитку підприємства.

У другому розділі роботи наведено загальну характеристику підприємства, проаналізовано основні показники його діяльності. Здійснено аналіз логістичного забезпечення розвитку підприємства: матеріально-технічного забезпечення, кадрового забезпечення, фінансового забезпечення, інформаційного забезпечення, складського забезпечення. Проведено комплексну оцінку логістичного забезпечення розвитку підприємства.

У третьому розділі визначено напрями логістичного забезпечення розвитку підприємства. Запропоновано шляхи удосконалення транспортного забезпечення розвитку підприємства. Обґрунтовано проєкт впровадження програмного забезпечення розвитку підприємства та здійснено оцінку ефективності його реалізації на підприємстві.

Ключові слова: розвиток, підприємство, логістичне забезпечення, матеріально-технічне забезпечення, кадрове забезпечення, фінансове забезпечення, інформаційне забезпечення, складське забезпечення, транспортне забезпечення.

ANNOTATION

Tsyubik Yu.E. Logistic support of enterprise development (based on materials from LLC "Tigres Lux"). Manuscript.

Master's qualification work OP "Logistics" specialty 076 Entrepreneurship and trade. Lutsk National Technical University. Lutsk, 2024.

Master's qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used, and appendices.

The work conducts theoretical and applied research on the logistics support of the enterprise. The essence of the logistics support of the enterprise's development is investigated, the constituent elements of the logistics support of the enterprise's development are presented, and a system of indicators for assessing the logistics support of the enterprise's development is proposed.

The second section of the work provides a general characteristic of the enterprise, and the main indicators of its activity are analyzed. An analysis of the logistics support of the enterprise's development is carried out: material and technical support, personnel support, financial support, information support, warehouse support. A comprehensive assessment of the logistics support of the enterprise's development is carried out.

The third section identifies the directions of the logistics support of the enterprise's development. Ways of improving the transport support of the enterprise development are proposed. The project of implementing the enterprise development software is substantiated and the effectiveness of its implementation at the enterprise is assessed.

Keywords: development, enterprise, logistics support, material and technical support, personnel support, financial support, information support, warehouse support, transport support.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Сутнісна характеристика логістичного забезпечення розвитку підприємства	9
1.2. Складові логістичного забезпечення розвитку підприємства	12
1.3. Показники оцінки ефективності логістичного забезпечення розвитку підприємства	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	20
2.1. Загальна характеристика підприємства та аналіз основних показників його діяльності	20
2.2. Аналіз логістичного забезпечення розвитку підприємства	25
2.3. Оцінка логістичного забезпечення розвитку підприємства	34
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	40
3.1. Напрями покращення логістичного забезпечення розвитку підприємства	40
3.2. Шляхи удосконалення транспортного забезпечення розвитку підприємства	43
3.3. Впровадження програмного забезпечення для оптимізації транспортних потоків на підприємстві та оцінка ефективності його реалізації	45
ВИСНОВКИ	50
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ	53
ДОДАТКИ	57

ВСТУП

Невизначеність логістичного середовища, інтенсифікація логістичних потоків як всередині країни, так у і міжнародному просторі, воєнна ситуація в країні зумовлюють необхідність пошуку шляхів забезпечення розвитку підприємства, пошуку відповідного логістичного забезпечення. Виклики сьогодення потребують пошуку нових логістичних інструментів та методів, а також відповідного логістичного забезпечення розвитку підприємства. Тут важливо розробити систему матеріально-технічного забезпечення, фінансового забезпечення, кадрового та інформаційного забезпечення, а також організації складського та транспортного господарства тощо. Розвиток підприємства як постійний процес якісних та кількісних змін видозмінює саме логістичне забезпечення, трансформуючи його викликів сучасності. У зв'язку із цим, особливої уваги заслуговують дослідження, пов'язані із логістичним забезпеченням розвитку підприємства. Дослідженням питань забезпечення економічного розвитку підприємства займалися такі науковці як: Загороднюк О., Занора В., Залуцький В., Злупко С., Голобородько А., Дакус А., Долішній М., Кифяк В., Клименко Л., Нечепуренко М., Побережна Н., Сімченко Н., Тюха І. інші. Незважаючи на значні дослідження понятійного апарату, який характеризує розвиток підприємства та його логістичне забезпечення, нині і досі ведуться активні дискусії з даного питання.

Метою дослідження є пошук напрямів удосконалення логістичного забезпечення розвитку підприємства.

Завдання дослідження передбачають наступне:

- удосконалення понятійного апарату, який характеризує логістичне забезпечення розвитку підприємства;
- визначення складових елементів логістичного забезпечення розвитку підприємства;

- обґрунтування системи показників оцінки логістичного забезпечення розвитку підприємства;
- наведення загальної характеристики підприємства та аналіз основних показників його діяльності;
- аналіз логістичного забезпечення розвитку підприємства;
- здійснення комплексної оцінки логістичного забезпечення розвитку підприємства;
- обґрунтування напрямів покращення логістичного забезпечення розвитку підприємства;
- визначення напрямів транспортного забезпечення розвитку підприємства;
- розробка проєкту впровадження програмного забезпечення розвитку підприємства та оцінка ефективності його реалізації.

Наукова новизна дослідження полягає в удосконаленні понятійно-термінологічного апарату, який характеризує логістичне забезпечення розвитку підприємства.

В процесі написання кваліфікаційної роботи магістра використовувались різні методи дослідження, а саме:

- систематизації та синтезу – при дослідженні понятійного апарату, який характеризує логістичне забезпечення розвитку підприємства;
- структуризації – при визначенні складових елементів логістичного забезпечення розвитку підприємства;
- економічного аналізу – при здійсненні аналізу та оцінки логістичного забезпечення розвитку підприємства;
- прогнозування – при оцінці ефективності реалізації проєкту впровадження програмного забезпечення розвитку підприємства.

Інформаційною базою дослідження були статистичні та бухгалтерські дані підприємства ТОВ «Тигрес Люкс», електронні джерела, наукові публікації, навчальні посібники тощо.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутнісна характеристика логістичного забезпечення розвитку підприємства

Невизначеність логістичного середовища, інтенсифікація логістичних потоків як всередині країни, так у і міжнародному просторі, воєнна ситуація в країні зумовлюють необхідність пошуку шляхів забезпечення розвитку підприємства, пошуку відповідного логістичного забезпечення. Виклики сьогодення потребують пошуку нових логістичних інструментів та методів, а також відповідного логістичного забезпечення розвитку підприємства. Тут важливо розробити систему матеріально-технічного забезпечення, фінансового забезпечення, кадрового та інформаційного забезпечення, а також організації складського та транспортного господарства тощо. Розвиток підприємства як постійний процес якісних та кількісних змін видозмінює саме логістичне забезпечення, трансформуючи його викликів сучасності. У зв'язку із цим, особливої уваги заслуговують дослідження, пов'язані із логістичним забезпеченням розвитку підприємства. Дослідженням питань забезпечення економічного розвитку підприємства займалися такі науковці як: Загороднюк О., Занора В., Залуцький В., Злупко С., Голобородько А., Дакус А., Долішній М., Кифяк В., Клименко Л., Нечепуренко М., Побережна Н., Сімченко Н., Тюха І. інші. Незважаючи на значні дослідження понятійного апарату, який характеризує розвиток підприємства та його логістичне забезпечення, нині і досі ведуться активні дискусії з даного питання.

Тому, осліди́мо думки авторів щодо змісту поняття «розвиток підприємства» та «логістичне забезпечення». Зміст поняття «розвиток підприємства» наведено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.– Зміст поняття «розвиток підприємства»

Автор	Трактування
1	2
Занора В.	«сукупність змін, характер змін, стан чи результат змін, а також процес» [1]
Міхаель П. Тодаро	«стійкий процес зростання виробничих можливостей економіки і збільшення внаслідок цього національного доходу» [2]
Долішній М., Злупко С.	«здатність робітників підприємства пізнавати й створювати можливості, інтегруючи в просторі та часі процеси трансформації всіх видів ресурсів для виробництва матеріальних благ та послуг, єдність можливостей та процеси їх реалізації» [3]
Тюха І.	«необоротна, спрямована, закономірна зміна економічного становища та соціальної інфраструктури господарюючого суб'єкта в результаті якої організація переходить до принципово нового якісного стану» [4]
Залуцький В.	«зміни соціальних та економічних показників під впливом реалізації рішень щодо використання соціально-економічного потенціалу, тобто пов'язує досягнення соціально-економічного розвитку з результатами взаємозв'язку між соціально-економічним потенціалом і рішеннями керівників щодо його використання» [5]
Дакус А., Сімченко Н.	«незворотні, керовані, вимірювальні, цілеспрямовані, закономірні кількісно-якісні та сутнісні зміни економічної системи в довгостроковому періоді, що відбувається під впливом економічних суперечностей, потреб та інтересів, зумовленість яких характеризується дією основних законів діалектики, що не виходять за межі глибинної внутрішньої сутності такої системи, для забезпечення його найбільш оптимального та ефективного функціонування підприємства в середовищі, в якому воно діє» [6]
Голобородько А.	«стимулює якісну трансформацію системи управління і організації економічної діяльності» [7]
Побережний Р., Побережна Н.	«якісні перетворення в діяльності підприємств за рахунок змін кількісних і структурних характеристик техніко-технологічних, організаційно-комунікаційних, фінансово-економічних ресурсів на основі ефективного використання інтелектуально-кадрових ресурсів та інформаційних технологій» [8]
Раєвнева О., Аксьонова І., Свидло Г.	«унікальний процес трансформації відкритої системи в просторі та часі, який характеризується перманентною зміною глобальних цілей його існування, шляхом формування нової дисипативної структури, а також переводом його в новий аттрактор (одна з альтернативних траєкторій розвитку підприємства) функціонування» [9]
Кифяк В.	«динамічна система взаємодіючих підсистем, передумов, факторів і принципів, які формують вектор кількісних та якісних змін функціонування підприємства, спрямованих на досягнення пріоритет» [10]

Продовження таблиці 1.1

1	2
Нечепуренко М.	«процес оновлення виробничих процесів або бізнес-процесів, що забезпечує якісно новий рівень функціонування підприємства» [11]
Клименко Л., Загороднюк О., Халахур Ю.	«незворотні, керовані, цілеспрямовані, закономірні кількісно-якісні та сутнісні зміни економічної системи суб'єкта господарювання, а також оптимальних результатів чи станів ефективного функціонування господарської діяльності в довгостроковому періоді, які зумовлені впливом економічних суперечностей, потреб та інтересів на основі законів діалектики» [12]

Проведений огляд літератури змісту поняття «розвиток підприємства» дозволяє виділити декілька підходів до його розгляду:

- як кількісні та якісні зміни, які відбуваються на підприємстві і здатні забезпечити його трансформацію;
- як здатність підприємства забезпечити зростання та стійкість у поточному та перспективному періодах;
- як оновлення усіх процесів та явищ на підприємстві, що супроводжується відтворенням усіх видів ресурсів.

Це дозволяє розглядати розвиток підприємства як наявність трансформаційних якісних та кількісних змін усіх процесів та явищ на підприємстві, які здатні забезпечити зростання та стійкість підприємства у перспективі.

Варто відмітити, що ефективний розвиток підприємства потребує відповідного забезпечення, в тому числі і логістичного. Огляд підходів до змісту поняття «логістичне забезпечення» (табл. 1.2).

Таблиця 1.2.– Огляд підходів до змісту поняття «логістичне забезпечення»

Автор	Трактування
1	2
Шкодін О.	«процес практичної реалізації комплексу рішень щодо оптимізації логістичної діяльності підприємства на засадах логістичного підходу» [13]
Міщук І.	«поєднання засобів логістичного потенціалу логістичної системи з засобами логістичного забезпечення менеджменту логістики та з практичним здійсненням комплексу логістичних процедур» [14]

Продовження таблиці 1.2

1	2
Алькема В.	«важливий інструмент формування конкурентних переваг, серед яких: висока якість обслуговування, оперативність, гнучкість, надійність, соціальна відповідальність, можливість альтернативного вибору тощо» [15]
Гуменна О.	«органічний взаємозв'язок, інтеграція таких сфер діяльності, як управління транспортом, складським господарством, запасами й кадрами, організація інформаційних систем, комерційна діяльність та ін., до єдиної системи з метою досягнення бажаного результату з мінімальними затратами часу та ресурсів шляхом оптимального наскрізного управління економічними потоками» [16]
Цимбалістова О.	«планування, координування і контролювання дій учасників інноваційного ланцюга таким чином, щоб найбільш ефективно з точки зору вигід і витрат досягти основних цілей логістики – надання послуги в потрібній кількості та якості у визначеному місці і конкретний час конкретному споживачеві з оптимальними витратами» [17]

Отож, кожен науковець індивідуалізує зміст поняття логістичне забезпечення. Проте, усі із наведених підходів зводяться до єдиного, а саме розгляд логістичного забезпечення з позиції оптимізації діяльності підприємства та забезпечення його розвитку. Також логістичне забезпечення розвитку підприємства спрямоване на такий процес діяльності, який здатен зменшити логістичні витрати та забезпечити зростання доходу від логістичної діяльності.

1.2. Складові логістичного забезпечення розвитку підприємства

Забезпечення розвитку підприємства потребує належного логістичного забезпечення. Таке забезпечення здатне ефективно реалізовувати стратегію розвитку підприємства, розробляти заходи щодо його масштабування, раціонально підходити до використання логістичних потужностей підприємства, оптимізувати логістичні потоки підприємства тощо. Тому, розглянемо складові елементи логістичного забезпечення розвитку підприємства (рис. 1.1). Таким

чином, нами пропонується виокремити такі види логістичного забезпечення розвитку підприємства, як:

- матеріально-технічне забезпечення;
- фінансове забезпечення;
- кадрове забезпечення;
- інформаційне забезпечення;
- складське забезпечення;
- транспортне забезпечення.

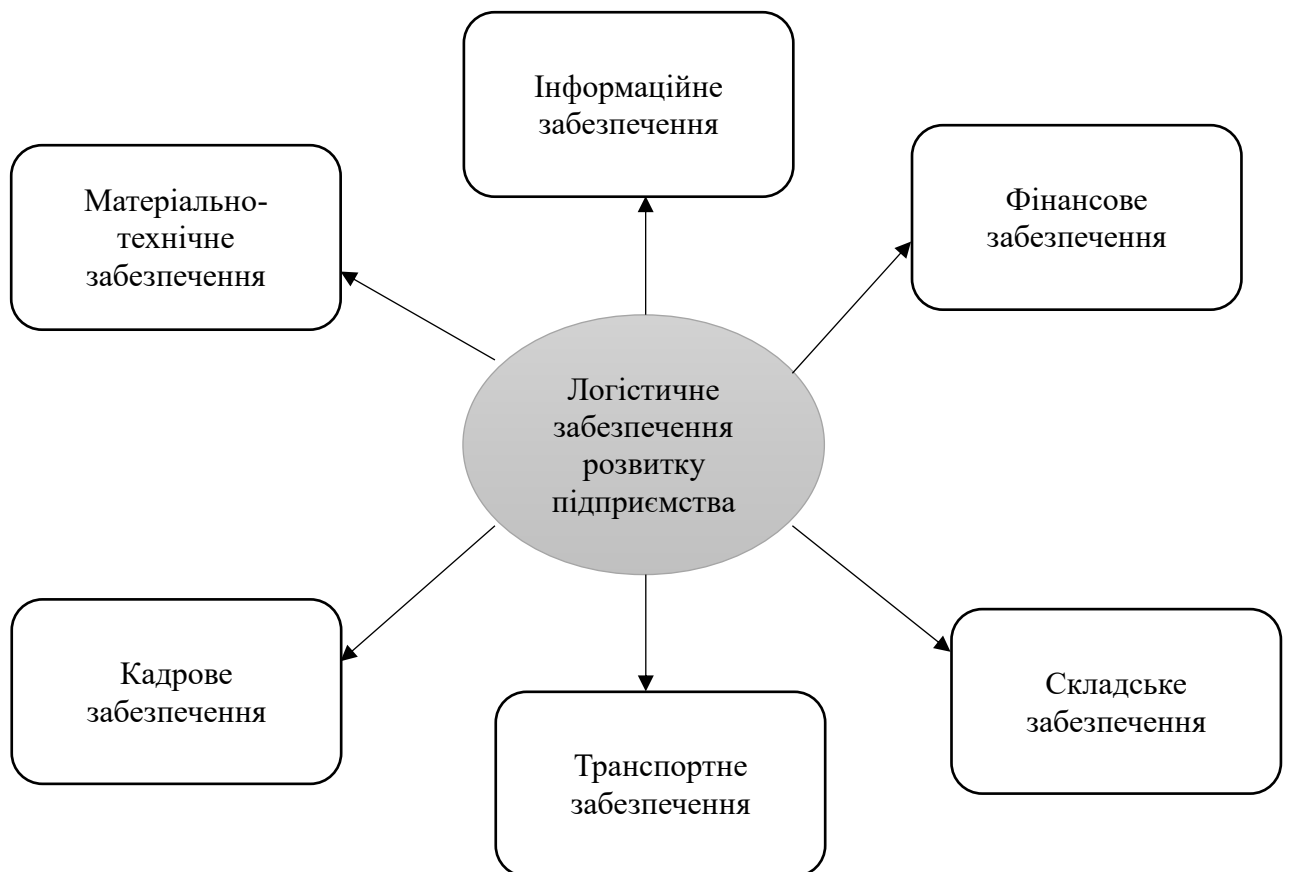

Рисунок 1.1. Логістичне забезпечення розвитку підприємства

Розглянемо ці види логістичного забезпечення розвитку підприємства.

Матеріально-технічне забезпечення передбачає забезпечення підприємства усіма необхідними видами сировинних ресурсів та матеріалів задля безперебійного його функціонування. Фактично, матеріально-технічне постачання – це «процес забезпечення підприємства всіма необхідними видами матеріально-технічних ресурсів у встановлений термін і в обсягах, необхідних для нормальної роботи. Від організації своєчасного надходження матеріальних ресурсів у потрібній кількості, певної якості та асортименту значною мірою залежать рівномірний, ритмічний випуск готової продукції, її якість та ефективність роботи підприємства. Основним завданням підприємства з організації та управління матеріально-технічним постачанням є своєчасне, безперебійне і комплексне забезпечення ресурсами відповідно до встановлених планових завдань» [18]. Зазвичай, на підприємстві і відділ матеріально-технічного забезпечення, який відповідає за виконання даної функції.

Фінансове забезпечення розвитку підприємства передбачає наявність достатнього обсягу фінансових ресурсів задля успішного розвитку підприємства та забезпечення його реінвестування у перспективі. При оцінці фінансового забезпечення важливо визначитись із обсягами вхідних та вихідних фінансових потоків задля визначення чистого фінансового потоку, який спрямовуватиметься на розвиток підприємства. Як зазначено у [19] «фінансове забезпечення розвитку підприємства передбачає наявність сукупності джерел, форм, методів та інструментів формування й ефективного використання фінансових ресурсів для реалізації заходів, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку».

Кадрове забезпечення покликане створити належний кадровий потенціал підприємства із належним рівнем освіти, кваліфікації, досвіду тощо. Тут важливим є забезпечення як кількісних, так і якісних характеристик персоналу. Щодо кількісного забезпечення, то воно передбачає наявність необхідної кількості персоналу, яке відповідає умовам розвитку підприємства, його виробничій програмі та логістичним потужностям. Щодо якісного складу, то звичайно, важливими стають такі характеристики персоналу як його освіта, рівень кваліфікації, посадового досвіду, вмотивованість працівника, бажання

розвиватися тощо. Також важливим в системі логістичного забезпечення розвитку підприємства є наявність логістичного персоналу, який володіє усіма необхідними спеціальними знаннями для виконання логістичних функцій та завдань.

Складське забезпечення розвитку підприємства – це «технологія управління всіма видами запасів на підприємстві та їх рухом (їх облік та ефективний розподіл). Складська логістика компанії є частиною організації системи доставки вантажу, тому вона тісно взаємодіє з транспортною логістикою. Основне призначення складів з позицій логістики - накопичення запасів, матеріалів, сировини та інших ресурсів, їх зберігання протягом певного часу, забезпечення безперебійного і ритмічного постачання споживачам» [20].

Транспортне забезпечення – це «процес організації та доставки товару до кінцевого пункту призначення. При доставці товару можуть використовуватись різні види транспорту: автомобільний, залізничний, водний, авіаційний. Транспортна логістика спрямована на ефективне використання транспортного засобу, повне завантаження транспорту, розробку ефективних маршрутів перевезень вантажів тощо» [21]. «Транспорт не виробляє нового товару чи продукту, але саме дякуючи їх переміщенню з одного місця в інше забезпечується продовження процесу виробництва та обігу, має місце кінцеве споживання вироблених товарів. Переміщення товарів, продукції з місця виробництва до місця споживання і є тією споживчою вартістю, яку створює транспорт, транспортні послуги впливають на кінцеву вартість товару і його конкурентоспроможність» [22].

Інформаційне забезпечення покликане надавати увесь обсяг необхідних інформаційних ресурсів та баз даних для забезпечення ефективного розвитку підприємства. В процесі виконання різних видів логістичних бізнес-процесів у керівників та менеджерів можуть виникати інформаційні потреби, які потребують комплексу інформації.

Таким чином, бачимо, що логістичне забезпечення відіграє важливу роль у розвитку підприємства, оскільки задає умови для його масштабування і різні часові періоди.

1.3. Показники оцінки ефективності логістичного забезпечення розвитку підприємства

Розвиток підприємства є тим процесом, який потребує постійного аналізу та моніторингу як з позиції визначення сильних та слабких сторін, так і з позиції належного ресурсного забезпечення, в т.ч. і логістичного. Тому, важливо оцінювати ефективність логістичного забезпечення задля виявлення слабких місць, які варто усунути, або «працювати» над ними. Водночас, важливо також і виявляти сильні сторони логістичного забезпечення, як стануть орієнтиром для пошуку напрямів масштабування бізнесу. Визначимось із показниками оцінки логістичного забезпечення розвитку підприємства.

Оцінка матеріально-технічного забезпечення розвитку підприємства:

- обсяг матеріальних ресурсів у вартісному вираженні;
- вартість основних засобів підприємства;
- матеріаломісткість – показник, який показує яка вартість матеріальних ресурсів припадає на одиницю виробленої продукції;
- матеріаловіддача – обернений показник до матеріаломісткості і показує який обсяг виробленої продукції припадає на одиницю матеріальних ресурсів підприємства;
- ефективність роботи постачальника – показник, який показує рівень вчасності виконання поставок на підприємство;
- рентабельність матеріальних ресурсів – показує який обсяг прибутку припадає на одиницю матеріальних ресурсів підприємства [23];

- фондovіддача – показує який обсяг виробленої продукції припадає на одиницю вартості основного капіталу підприємства;

- фондомісткість – обернений показник до фондovіддачі і показує яка вартість основних засобів припадає на одиницю виробленої продукції.

Оцінка кадрового забезпечення розвитку підприємства:

- загальна чисельність персоналу підприємства;

- кількість робітників на підприємстві та їх питома вага у загальній структурі персоналу;

- чисельність логістичного персоналу та його питома вага у загальній структурі персоналу;

- продуктивність праці персоналу, продуктивність праці робітників та продуктивність праці логістичного персоналу – показники, які показують обсяг виробленої продукції, який припадає на одного працівника, робітника та логістичного персоналу [24].

Оцінка фінансового забезпечення розвитку підприємства:

- обсяг чистого доходу від реалізації продукції;

- витрати підприємства (собівартість продукції);

- валовий прибуток підприємства – показники, який розраховується як різниця між виручкою від реалізації продукції та собівартістю реалізованої продукції;

- чистий фінансовий результат – показник, який показує який обсяг чистого прибутку залишився у підприємства після сплати усіх витрат [25].

Інформаційне забезпечення розвитку підприємства:

- кількість персональних комп'ютерів (ПК);

- кількість програмних продуктів, які використовує підприємство;

- коефіцієнт завантаженості ПК та завантаженості програмного забезпечення;

- кількість документів, які перебувають в електронній логістичній системі підприємства;

- коефіцієнт повноти інформації, який показує обсяг інформації, який необхідних та є в наявності для прийняття логістичного рішення;
- коефіцієнт інформаційної забезпеченості;
- кількість логістичних робіт, які автоматизовані;
- обсяг інформації, який є в особи, яка приймає логістичне рішення тощо [26, 27, 28, 29, 30, 31].

Оцінка складського забезпечення розвитку підприємства:

- складський товарооборот – показник, який показує обсяг продукції у вартісному вираженні, яка проходить через склад;
- складський вантажооборот – показник, який показує обсяг продукції у натуральному вираженні, яка проходить через склад;
- складський вантажопотік – показник, який показує обсяг продукції, яка проходить за одиницю часу на складі;
- коефіцієнт використання площа складу – показник, який показує раціональність використання складської площі та її завантаженість;
- кількість працівників складу;
- рівень механізації та автоматизації робіт на складі [32].

Оцінка транспортного забезпечення розвитку підприємства:

- кількість транспортних засобів, що перебувають у розпорядженні підприємства;
- рівень завантаженості транспортних потужностей – показник, який показує ефективність використання транспортного парку підприємства;
- коефіцієнт технічної готовності парку автомобілів – показник, який показує технічний рівень автомобілів та їх якісний склад;
- коефіцієнт вантажопідйомності – показник, який показує здатність перевезення вантажів транспортним засобом [33].

Зведемо вище наведені показники оцінки логістичного забезпечення розвитку підприємства у таблицю 1.3.

Таблиця 1.3.– Показники логістичного забезпечення розвитку підприємства

Група показників	Показники
Матеріально-технічне забезпечення	обсяг матеріальних ресурсів у вартісному вираженні
	вартість основних засобів підприємства
	матеріаломісткість
	матеріаловіддача
	ефективність роботи постачальника
	рентабельність матеріальних ресурсів
	фондовіддача
	фондомісткість
Кадрове забезпечення	загальна чисельність персоналу підприємства
	кількість робітників на підприємстві та їх питома вага у загальній структурі персоналу
	чисельність логістичного персоналу та його питома вага у загальній структурі персоналу
	продуктивність праці персоналу, продуктивність праці робітників та продуктивність праці логістичного персоналу
Фінансове забезпечення	обсяг чистого доходу від реалізації продукції
	витрати підприємства (собівартість продукції)
	валовий прибуток підприємства
	чистий фінансовий результат
Інформаційне забезпечення	кількість персональних комп'ютерів
	кількість програмних продуктів
	коефіцієнт завантаженості ПК та завантаженості програмного забезпечення
	кількість документів, які перебувають в електронній логістичній системі підприємства
	коефіцієнт повноти інформації
	коефіцієнт інформаційної забезпеченості
	кількість логістичних робіт, які автоматизовані
Складське забезпечення	складський вантажооборот
	складський товарооборот
	складський вантажопотік
	кількість працівників складу
	рівень механізації та автоматизації робіт на складі
Транспортне забезпечення	кількість транспортних засобів
	рівень завантаженості транспортних потужностей
	коефіцієнт технічної готовності парку автомобілів
	коефіцієнт вантажопідйомності

Таким чином, наведена система показників дозволить виважено підійти до аналізу та оцінки логістичного забезпечення розвитку підприємства, та відповідно розробити напрями щодо його удосконалення.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Загальна характеристика підприємства та аналіз основних показників його діяльності

ТОВ «Тигрес Люкс» є сучасним суб'єктом господарювання, основною метою якого є виробництво іграшок для дітей. Підприємство засновано у 2003 році. Юридична адреса підприємства: Волинська обл., Луцький р-н, с. Липини, вул. Перемоги, 25.

Основна спеціалізація ТзОВ «Тигрес Люкс» є виробництво ігор та іграшок, оптова торгівля іншими непродовольчими товарами споживчого призначення, тобто це група підприємств, які займаються оптовою і роздрібною торгівлею, а також імпортом, мають власні торгові марки.

ТзОВ «Тигрес Люкс» входить до корпорації «Тигрес», яка складається з групи суб'єктів господарювання (юридичних та фізичних осіб), які займаються виробництвом, оптовою та роздрібною реалізацією широкого асортименту дитячих товарів.

Вся продукція ТзОВ «Тигрес Люкс» сертифікована згідно вимог чинного законодавства, пройшла санітарний контроль і відповідає стандартам якості. ТзОВ «Тигрес Люкс» має лінійно-функціональну організаційну структуру управління.

Аналіз основних показників діяльності ТзОВ «Тигрес Люкс» за період 2021–2023 років наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.– Аналіз основних показників діяльності ТОВ «Тигрес Люкс»
за період 2021–2023 років

Показники	Роки					Відхилення, 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	+,-	%
Власний капітал, тис. грн.	100000	100000	100000	100000	100000	0	0,0
Доход від реалізації продукції, тис. грн.	97056	88282	117995	132080	138855	41799	43,1
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	79066	72594	102552	102014	99656	20590	26,0
Основні засоби, тис. грн.	44487	40621	33030	31785	28193	-16294	-36,6
Фондовіддача, грн./грн.	2,18	2,17	3,57	4,15	4,92	2,74	125,7
Оборотні засоби, тис. грн.	61580	62358	85701	90557	103057	41477	67,4
Матеріальні витрати, тис. грн.	49155	36346	64116	65547	81336	32181	65,5
Матеріаломісткість, грн./грн.	0,50	0,41	0,54	0,49	0,58	0,08	16,0
Середньоспискова чисельність працюючих, ос.	146	140	112	93	82	-64	-43,8
Продуктивність праці працюючого, тис. грн.	664	630	1053	1420	1693	1029	155,0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	17322	17582	27760	40262	944	-16378	-94,6
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	37734	20553	10100	11446	26072	-11662	-30,9
Валовий прибуток (+) / збиток (-), тис. грн.	17990	15688	15443	30066	39199	21209	117,9
Чистий фінансовий результат (прибуток / збиток), тис. грн.	5630	2924	328	291	64	-5566	-98,9

Проведемо аналіз та оцінку основних показників діяльності підприємства за період 2019–2023 років. Такий аналіз дозволяє побачити, що статутний капітал за цей період не змінився і його сума становила 100000 тис.грн. Чистий дохід від

реалізації продукції у 2023 році порівняно з 2019 роком зріс на 41799 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції теж зросла за аналізований період, прте, дещо нижчими темпами. Таке зростання в абсолютному значенні становило 20590 тис. грн, а у відносному – 26%. На підприємстві відмічається зниження вартості основних засобів. У 2023 році порівняно з базовим періодом вартість основного капіталу знизилась на 36,6%. Відповідно, зростання виручки від реалізації продукції на фоні зниження вартості основних засобів призвело до зростання показника фондівдачі. Так, значення цього показника у 2019 році становило 2,18 грн / грн, а у 2023 році склала 4,15 грн / грн. Таким чином, ріст склав 2,74 грн / грн.

На підприємстві зростала вартість оборотного капіталу, а саме у 2023 році він зріс на 41477 тис. грн (67,4%) у порівнянні з 2019 роком. Також на підприємстві зростала вартість матеріальних витрат, а саме на 32181 тис. грн. (65,5%). Показником ефективності використання матеріальних ресурсів є матеріаломісткість, яка у 2023 році зросла на 0,08 грн / грн порівняно з 2019 роком.

Спостерігається суттєве зниження чисельності персоналу підприємства. У 2019 році чисельність персоналу становила 146 осіб, у 2023 році склала 93 особи. Таким чином, бачимо відбулося зменшення на 64 особи. Таке зменшення чисельності персоналу на фоні зростання виручки від реалізації продукції призвело до зростання продуктивності праці персоналу підприємства. У 2019 році продуктивність праці персоналу підприємства становила 664 тис. грн, а у 2023 році склала 1420 тис. грн. Як бачимо, абсолютне зростання склало 1029 тис. грн, а відносне – 155%.

На підприємстві є як дебіторська, так і кредиторська заборгованість, яка знижувалась за період 2019–2023 років. Валовий прибуток підприємства у 2023 році становив 39199 тис.грн., що на 20209 тис. грн (або на 117,9%), що на 21209 тис. грн більше 2019 року. Щодо чистого фінансового результату діяльності підприємства, то бачимо його зниження за період, що аналізувався. Таке зниження становило 98,9%.

Проведемо аналіз та оцінку показників рентабельності діяльності підприємства як критерію забезпечення його розвитку. Аналіз та оцінка показників рентабельності діяльності ТОВ «Тигрес Люкс» за період 2019–2023 років наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2. – Аналіз показників рентабельності діяльності ТОВ «Тигрес Люкс» за період 2019–2023 років

Показники	Роки					Відхилення, 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	+,-	%
Власний капітал, тис. грн.	100000	100000	100000	100000	100000	0	0,0
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	97056	88282	117995	132080	138855	41799	43,1
Чистий фінансовий результат діяльності підприємства (збиток), тис. грн.	5630	2924	328	291	64	-5566	-98,9
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	79066	72594	102552	102014	99656	20590	26,0
Середньорічна вартість нематеріальних активів і основних засобів, тис. грн.	44487	40621	33030	31785	28193	-16294	-36,6
Середньорічні залишки оборотних засобів, тис. грн.	61580	62358	85701	90557	103057	41477	67,4
Середньорічна вартість основних виробничих фондів (основного капіталу), тис. грн.	106067	102979	118731	122342	131250	25183	23,7
Рентабельність продаж, %	5,8	3,3	0,3	0,2	0,05	-5,75	-
Рентабельність власного капіталу, %	5,6	2,9	0,4	0,3	0,06	-5,54	-
Рентабельність продукції, %	7,1	4,0	0,3	0,3	0,06	-7,04	-
Рентабельність основних засобів, %	12,6	4,0	1,0	0,9	0,2	-12,4	-
Рентабельність виробництва, %	5,3	2,8	0,3	0,2	0,04	-5,26	-

Наведені у таблиці 2.2 показники дають можливість зробити наступні висновки. У цілому, відмічається негативна динаміка зменшення рівня рентабельності підприємства, що свідчить про погіршення його розвитку у цілому (рис.2.1).

Рисунок 2.1. Динаміка показників рентабельності діяльності підприємства у 2019–2023 роках

Чистий фінансовий результаті діяльності підприємства, який у 2023 році знизився порівняно з 2019 роком на 5566 тис. грн (98,9%) негативно вплинув на усі розраховані показники його рентабельності. Так, рентабельність продаж у 2019 році становила 5,8%, у 2023 році знизилась на 5,75% і склала 0,05%. Рентабельність власного капіталу зазнала зниження на 5,54%. Рентабельність продукції теж знизилась із 7,1% у 2029 році до 0,06% у 2023 році. Рентабельність основних засобів знизилась за досліджуваний період на 12,4%. Узагальнюючим відносним показником ефективності діяльності підприємства є рентабельність виробництва, яка знизилась із 5,3% у 2019 році до 0,04% у 2023 році. Таким чином, бачимо, що спостерігається негативна тенденція у забезпеченні розвитку підприємства в цілому. Причинами такого стану за період 2019–2023 років є

наявність пандемії COVID 19, військовий стан в країні, нестабільна політична та економічна ситуація, недосконалість менеджменту підприємства тощо. Також причиною такого стану може бути недостатній рівень логістичного забезпечення розвитку підприємства, що потребує більш поглиблених аналітичних досліджень.

2.2. Аналіз логістичного забезпечення розвитку підприємства

Аналіз та оцінку логістичного забезпечення розвитку підприємства проведемо за такими напрямками:

- аналіз матеріально-технічного забезпечення розвитку підприємства;
- аналіз кадрового забезпечення розвитку підприємства;
- аналіз фінансового забезпечення розвитку підприємства.

Аналіз матеріально-технічного забезпечення розвитку підприємства наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3. – Аналіз матеріально-технічного забезпечення розвитку підприємства

Показники	Роки					Відхилення, 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	+, -	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	97056	88282	117995	132080	138855	41799	43,1
Валовий прибуток, тис. грн	18429	17990	15443	30066	39199	20770	112,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	79066	72594	102552	102014	99656	20590	26,0
Матеріальні витрати, тис.грн.	49155	36346	64116	65547	81336	32181	65,5
Матеріаломісткість, грн./грн.	0,50	0,41	0,54	0,49	0,58	0,08	16,0

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8
Матеріаловіддача, грн./грн.	2,0	2,44	1,84	2,01	1,72	-0,28	-14,0
Питома вага матеріальних витрат в структурі собівартості продукції, %	62,1	50,0	62,5	64,2	81,6	19,5	31,4
Прибуток на гривню матеріальних витрат, тис.грн.	0,37	0,49	0,24	0,46	0,48	0,11	29,7
Рентабельність матеріальних витрат, %	37	49	24	46	48	11	-
Основні засоби, тис. грн.	44487	40621	33030	31785	28193	-16294	-36,6
Фондовіддача, грн./грн.	2,18	2,17	3,57	4,15	4,92	2,74	125,7

Аналіз матеріально-технічного забезпечення розвитку підприємства показує наступну ситуацію (рис. 2.2).

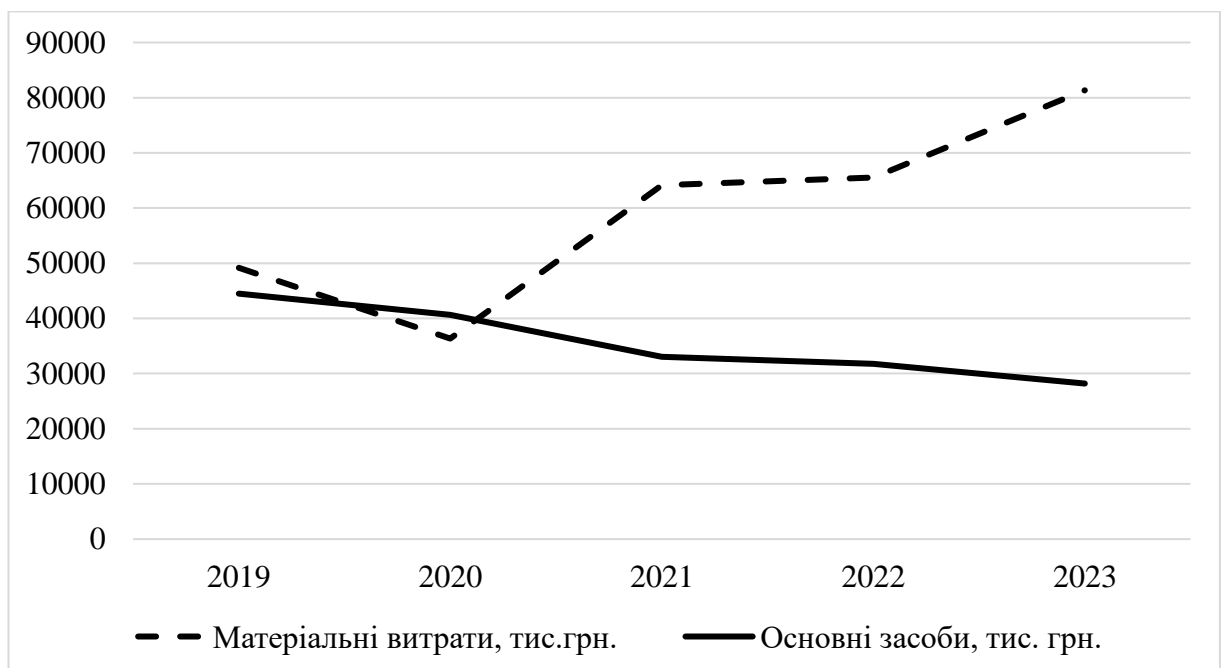

Рисунок 2.2. Динаміка матеріальних витрат та вартості основних засобів у 2019–2023 роках

Собівартість продукції на фонді зростання виручки від реалізації продукції у 2023 році порівняно з 2019 роком зросла на 26%. Відповідно, зростають матеріальні витрати підприємства, а саме на 32181 тис. грн, або на 65,5% за цей же період. Як бачимо, матеріальні витрати зростали значно вищими темпами ніж собівартість реалізованої продукції. Показниками, які характеризують ефективність використання матеріальних ресурсів підприємства є матеріаломісткість та матеріаловіддача. Матеріаломісткість продукції за період 2019–2023 років зростала, а саме на 0,08 грн / грн. Відповідно матеріаловіддача, як обернений показник до матеріаломісткості знизилась на 0,28 грн / грн.

На підприємстві відмічається зростання питомої ваги матеріальних витрат в структурі собівартості продукції. У 2019 році питома вага матеріальних витрат в структурі собівартості становила 62,1%, у 2023 році їх частка зросла до 81,6%.

Позитивним у роботі підприємства є зростання прибутку на одну гривню матеріальних витрат. Значення цього показника зросло із 0,37 тис. грн у 2019 році до 0,48 тис. грн у 2023 році. Відповідно, спостерігається зростання рівня рентабельності матеріальних витрат підприємства на 11%.

Розвиток підприємства потребує належної техніко-технологічної бази, яку характеризує його основний капітал. Відмічаємо зниження вартості основного капіталу підприємства у 2013 році порівняно з 2019 роком на 16294 тис. грн (36,6%). Це позитивно вплинуло на зростання показника фондовіддачі, який за даний період зріс на 2,74 грн / грн.

Аналіз кадрового забезпечення розвитку підприємства наведено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4. – Аналіз кадрового забезпечення розвитку підприємства

Показники	Роки					Відхилення, 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	+,-	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Середньооблікова чисельність працівників, ос., з них	146	140	112	93	82	-64	-43,8
- робітників	119	102	84	72	62	-57	-47,9

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Питома вага робітників у загальній чисельності персоналу, %	70	73	75	77	76	6	8,6
Чисельність логістичного персоналу, ос.	32	35	27	25	24	-8	-25,0
Питома вага логістичного персоналу у загальній чисельності персоналу, %	22	25	24	27	30	8	36,4
Продуктивність праці персоналу, тис. грн./ос.	664	630	1053	1420	1693	1029	155,0
Продуктивність праці робітників, тис. грн./ос.	815	865	1405	1834	2239	1424	174,7
Продуктивність праці логістичного персоналу, тис. грн./ос.	3033	2522	4370	5283	5786	2753	90,8

За результатами таблиці можемо зробити висновок про зменшення чисельності персоналу підприємства (рис. 2.3). Спостерігається як зниження усього персоналу підприємства, так і робітників, та логістичних працівників зокрема. Як видно, чисельність персоналу у 2019 році становила 146 осіб, у 2023 році вона склала 82 особи, що на 64 особи менше за період. Кількість робітників знизилась із 119 осіб у 2019 році до 62 особи у 2023 році, тобто зниження склало 57 осіб. Чисельність логістичного персоналу за даний період знизилась на 8 осіб. Як видно, найменше зниження спостерігається по логістичному персоналу, що вказує на важливість даної категорії працівників у забезпеченні розвитку підприємства.

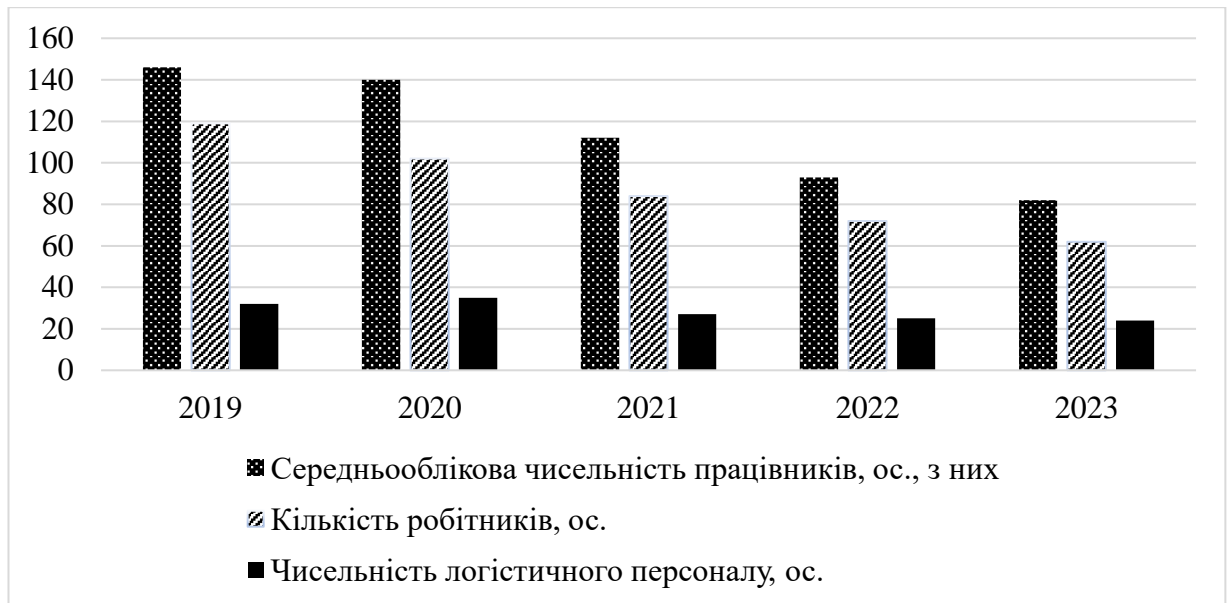

Рисунок 2.3. Динаміка чисельності персоналу за період 2019–2023 років

На фоні зниження робітників та логістичних працівників, спостерігається збільшення їх питомої ваги (робітників на 6%, логістичного персоналу на 8%) у загальній структурі персоналу підприємства.

Зниження чисельності персоналу на фоні зростання виручки від реалізації продукції позитивно вплинуло на показник продуктивності праці, який за досліджуваній період зріс. Так, продуктивність праці персоналу підприємства зросла на 1029 тис. грн (155%), продуктивність праці робітників зросла на 1424 тис. грн (174,7%), продуктивність праці логістичного персоналу зросла на 2753 тис. грн (90,8%). Отож, відмічається позитивна тенденція у кадровому забезпеченні розвитку підприємства.

Проведемо аналіз та оцінку фінансового забезпечення розвитку підприємства (табл. 2.5).

Таблиця 2.5. – Аналіз фінансового забезпечення розвитку підприємства

Показники	Роки					Відхилення, 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	+, -	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	97056	88282	117995	132080	138855	41799	43,1

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Валовий прибуток, тис.грн.	17990	15688	15443	30066	39199	21209	117,9
Інші операційні доходи, тис.грн.	9326	7860	7751	7396	4934	-4392	-47,1
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	5630	2924	631	513	413	-5217	-92,7
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	5630	2924	328	291	64	-5566	-98,9

Наведені дані у таблиці 2.5 показують, що чистий дохід від реалізації продукції у 2023 році порівняно з 2019 роком зріс на 41799 тис. грн, або на 43,1%. Валовий прибуток підприємства за цей період зріс на 21209 тис. грн (117,9%). На підприємстві за досліджуваний період знизилась інша операційні доходи, а саме на 4392 тис. грн, або на 47,1%. Перевищення витрат підприємства над його доходами призвело до зниження фінансової результативності діяльності підприємства. Можемо спостерігати зниження фінансового результату від операційної діяльності на 5217 тис. грн (92,7%). Також відмічається зниження чистого фінансового результату діяльності підприємства – на 5566 тис. грн, або на 98,9% (рис. 2.4).

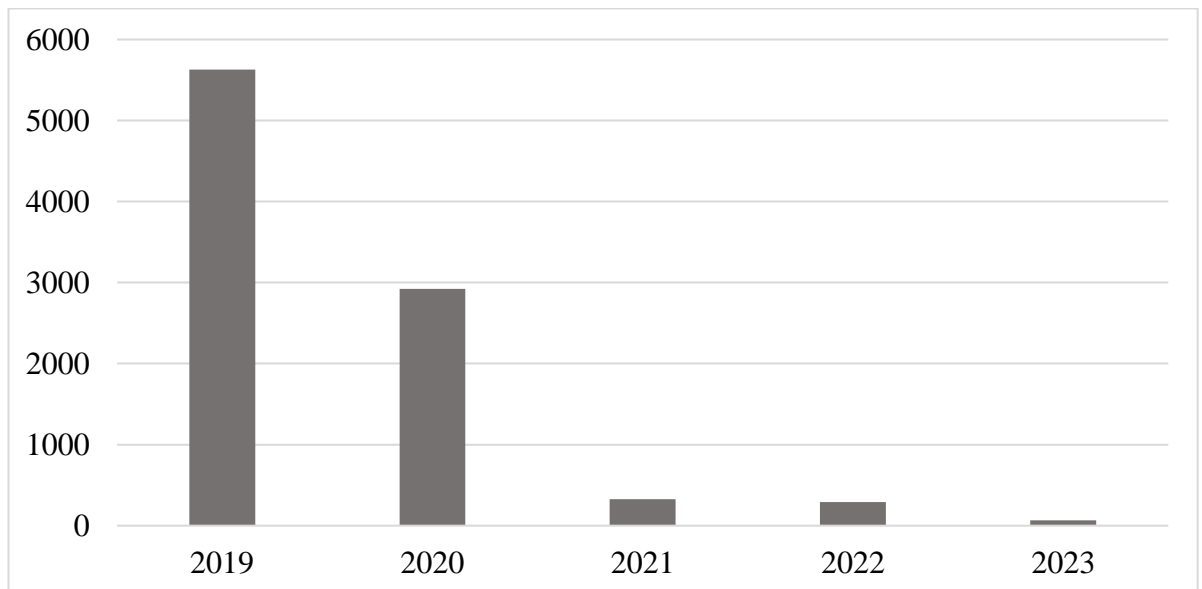

Рисунок 2.4. Динаміка чисельності чистого фінансового результату діяльності підприємства

Проведемо аналіз та оцінку інформаційного забезпечення розвитку підприємства (табл. 2.6).

Таблиця 2.6. – Аналіз інформаційного забезпечення розвитку підприємства

Показники	Роки					Відхилення, 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	+,-	%
Кількість ПК, од.	44	46	48	50	54	10	22,7
Кількість логістичних функцій, од.	28	30	34	36	40	12	42,9
Кількість програмних продуктів, од.	12	12	14	14	16	4	33,3
Кількість документів, які перебувають в електронній логістичній системі підприємства, од.	58	60	65	74	86	28	48,3
Загальна кількість логістичних робіт, од.	36	40	44	46	50	14	38,9
Кількість логістичних робіт, які автоматизовані, од.	28	36	40	38	40	12	42,9
Обсяг інформації, необхідної для прийняття логістичного рішення, од.	40	44	48	52	56	16	40,0
Обсяг інформації, що є в розпорядженні особи, яка приймає логістичне рішення, од.	40	42	44	52	56	16	40,0

За результатами таблиці можемо зробити наступні висновки. Усі показники, які характеризують інформаційне забезпечення розвитку підприємства покращились (рис. 2.5).

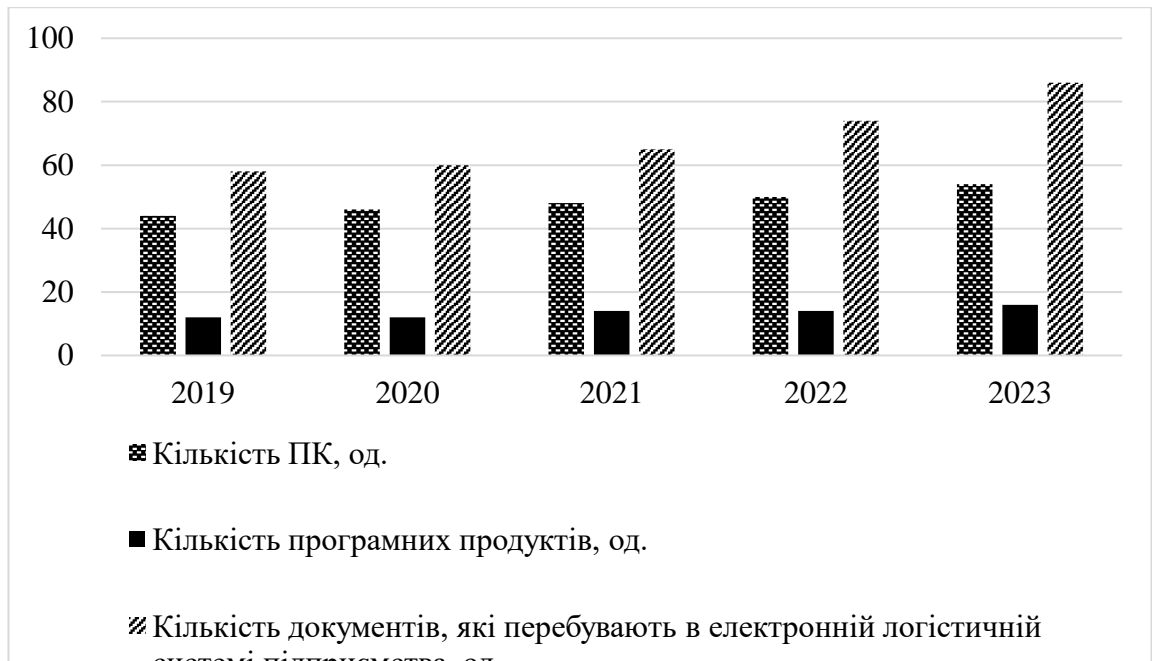

Рисунок 2.5. Динаміка показників інформаційного забезпечення розвитку підприємства за період 2019–2023 років

Спостерігаємо зростання кількості ПК, кількості логістичних функцій, кількості програмних продуктів, кількості документів, які перебувають в електронній логістичній системі підприємства, кількості логістичних робіт, які автоматизовані та обсягу інформації, що є в розпорядженні особи, яка приймає логістичне рішення.

Проведемо оцінку складського господарства як елемента логістичного забезпечення розвитку підприємства (табл. 2.7).

Таблиця 2.7. – Аналіз показників складського господарства як елемента логістичного забезпечення розвитку підприємства

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення, 2023/2019	
						+, -	+, -
1	2	3	4	5	6	7	8
Складський товарооборот, тис.грн.	115043	120443	150558	166895	240735	125692	109,3
Складський вантажооборот, тис.т.	24,3	25,0	26,8	28,5	30,4	6,1	25,1
Складський вантажопотік, т./год.	3,0	3,1	3,3	3,5	3,8	0,8	26,7

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт використання площі складу	0,76	0,78	0,76	0,78	0,82	0,06	7,9
Кількість працівників складу, ос.	4	5	6	6	7	3	75,0
Рівень механізації складських робіт, %	74	80	82	82	86	12	16,2

Аналіз показує, що складський товарооборот підприємства за досліджуваний період зріс з 115043 тис. грн у 2019 році до 240735 тис. грн у 2024 році, тобто відносне відхилення склало 109,3%. Складський вантажооборот також зріс, а саме на 25,1%. На підприємстві спостерігається зростання складського вантажопотоку за одиницю часу. Позитивним у розвитку підприємства є підвищення ефективності використання складської площі (рис. 2.6).

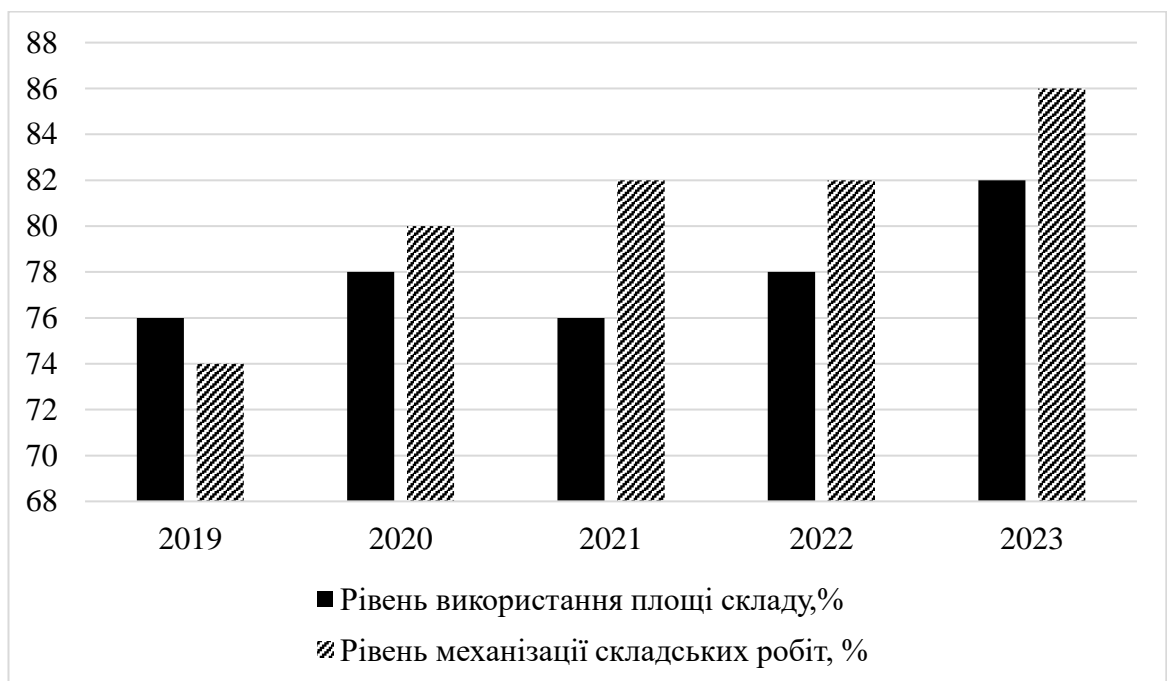

Рисунок 2.6. Динаміка використання площі складу та рівня механізації робіт за період 2019–2023 років

Якщо у 2019 році площа складу використовувалась на 76%, то у 2024 році значення цього показника становило 82%. Також зростає рівень механізації складських робіт, а саме з 74% до 86%.

2.3. Оцінка логістичного забезпечення розвитку підприємства

Проведений аналіз дозволяє здійснити оцінку логістичного забезпечення діяльності підприємства оцінити ефективність протікання його логістичних потоків. Оцінка логістичного забезпечення розвитку підприємства наведено у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8.– Оцінка логістичного забезпечення розвитку підприємства

Показники	Роки					Відхилення, 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	+,-	%
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>							
Вартість матеріальних ресурсів, тис.грн.	49155	36346	64116	65547	81336	32181	65,5
Матеріаломісткість, грн./грн.	0,50	0,41	0,54	0,50	0,58	0,08	16,0
Матеріаловіддача, грн./грн.	2,0	2,44	1,84	2,02	1,72	-0,28	-14,0
Ефективність постачальника (відсоток вчасних поставок і якість поставок), %	95	96	97	96	96	1	1,1
Коефіцієнт готовності до поставки	0,82	0,84	0,86	0,88	0,90	0,08	9,8
Коефіцієнт ефективності логістичної системи постачання	0,74	0,76	0,80	0,80	0,82	0,08	10,8
<i>Кадрове забезпечення</i>							
Чисельність логістичного персоналу, ос.	32	35	27	25	24	-8	-25,0

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5	6	7	8
Продуктивність праці логістичного персоналу, тис.грн./ос.	3033	2522	4370	5283	5786	2753	90,8
<i>Фінансове забезпечення</i>							
Позитивний фінансовий потік, тис.грн.	97056	88282	117995	132080	138855	41799	43,1
Від'ємний фінансовий потік, тис.грн.	79066	72594	102552	102014	99656	20590	26,0
Чистий фінансовий потік, тис.грн.	17990	15688	15443	30066	39199	21209	117,9
Коефіцієнт ліквідності фінансового потоку	1,23	1,22	1,15	1,29	1,39	0,16	13,0
Коефіцієнт ефективності фінансового потоку	0,22	0,21	0,15	0,29	0,39	0,17	77,3
<i>Інформаційне забезпечення</i>							
Коефіцієнт оновлення ПК	0,74	0,74	0,72	0,70	0,72	-0,02	-2,7
Коефіцієнт електронного документообігу	0,80	0,82	0,82	0,82	0,86	0,06	7,5
Коефіцієнт автоматизації та механізації робіт	0,74	0,75	0,76	0,78	0,80	0,06	8,1
Коефіцієнт завантаженості комп'ютера	0,60	0,66	0,56	0,58	0,64	0,04	6,7
Коефіцієнт ефективності управління інформаційними потоками	0,34	0,36	0,32	0,24	0,30	-0,04	-11,8

Наведені дані у таблиці 2.6 показують наступні результати. Вартість матеріальних ресурсів за досліджуваний період зростала. У 2019 році вона становила 49155 тис. грн, у 2024 році їх вартість склала 81336 тис. грн, що на 32181 тис. грн більше минулого періоду. Як було вже відмічено вище, матеріаломісткість на підприємстві зросла на 0,08 грн / грн, а матеріаловіддача знизилась на 0,28 грн / грн. Спостерігається збільшення показника ефективності

роботи постачальника. Також зростає коефіцієнт готовності до поставок та коефіцієнт ефективності логістичної системи підприємства в цілому. Така ситуація вказує на належний рівень логістичного забезпечення з позиції матеріально-технічного забезпечення розвитку підприємства.

Щодо ефективності фінансового забезпечення розвитку підприємства, ситуація наступна. На підприємстві позитивна динаміка зростання позитивних фінансових потоків, які за досліджуваний період зросли на 43,1%. Від'ємний фінансовий потік за період 2019–2023 років зріс на 26%. Як бачимо, темпи росту позитивного фінансового потоку були вищі, ніж темпи росту від'ємного фінансового потоку. Відповідно, чистий фінансовий потік мав позитивну динаміку. У 2019 році вартість чистого фінансового потоку становила 17990 тис. грн, у 2023 році вона склала 39199 тис. грн, таким чином ріст становив 117,9%. Позитивним у розвитку підприємства є зростання коефіцієнту ліквідності фінансового потоку (на 13%) та коефіцієнту ефективності фінансового потоку (77,3%).

Щодо інформаційного забезпечення, то відмічається зниження рівня ефективності управління інформаційними потоками за аналізований період на 11,8%. Також на підприємстві знижується рівень оновлення ПК, що негативно впливає на логістичне забезпечення розвитку підприємства. Однак, є і позитивна динаміка показників, які формують можливості розвитку підприємства. Покращується ситуація щодо електронного документообігу, автоматизації та механізації робіт, завантаженості ПК.

Здійснимо комплексну оцінку логістичного забезпечення розвитку підприємства (табл. 2.9).

Таблиця 2.9.– Комплексна оцінка логістичного забезпечення розвитку підприємства

Показники	Роки					Відхилення, 2023/2019	
	2019	2020	2021	2022	2023	+,-	%
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>							
Матеріаловіддача	0,82	1,00	0,75	0,83	0,70	-0,11	-14,0
Ефективність постачальника (відсоток вчасних поставок і якість поставок)	0,98	0,99	1,00	0,99	0,99	0,01	1,1
Коефіцієнт готовності до поставки	0,91	0,93	0,96	0,98	1,00	0,09	9,8
Коефіцієнт ефективності логістичної системи постачання	0,90	0,93	0,98	0,98	1,00	0,10	10,8
<i>Індекс матеріально-технічного забезпечення</i>	0,90	0,96	0,92	0,94	0,92	-	-
<i>Кадрове забезпечення</i>							
Чисельність логістичного персоналу, ос.	0,91	1,00	0,77	0,71	0,69	-0,23	-25,0
Продуктивність праці логістичного персоналу, тис.грн./ос.	0,52	0,44	0,76	0,91	1,00	0,48	90,8
<i>Індекс кадрового забезпечення</i>	0,72	0,72	0,76	0,81	0,84	0,12	17,2
<i>Фінансове забезпечення</i>							
Чистий фінансовий потік, тис.грн.	0,46	0,40	0,39	0,77	1,00	0,54	117,9
Коефіцієнт ліквідності фінансового потоку	0,88	0,88	0,83	0,93	1,00	0,12	13,0
Коефіцієнт ефективності фінансового потоку	0,56	0,54	0,38	0,74	1,00	0,44	77,3
<i>Індекс фінансового забезпечення</i>	0,64	0,61	0,54	0,81	1,00	-	-
<i>Інформаційне забезпечення</i>							
Коефіцієнт оновлення ПК	1,00	1,00	0,97	0,95	0,97	-0,03	-2,7

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт електронного документообігу	0,93	0,95	0,95	0,95	1,00	0,07	7,5
Коефіцієнт автоматизації та механізації робіт	0,93	0,94	0,95	0,98	1,00	0,08	8,1
Коефіцієнт завантаженості комп'ютера	0,91	1,00	0,85	0,88	0,97	0,06	6,7
Коефіцієнт ефективності управління інформаційними потоками	0,94	1,00	0,89	0,67	0,83	-0,11	-11,8
<i>Індекс інформаційного забезпечення</i>	0,94	0,98	0,92	0,88	0,96	-	-

Проведена комплексна оцінка логістичного забезпечення розвитку підприємства показує покращення його рівня за досліджуваний період. Розраховані індекси матеріально-технічного забезпечення, кадрового забезпечення, фінансового забезпечення та інформаційного забезпечення також свідчать про позитивну динаміку, що можна побачити на рисунку 2.7.

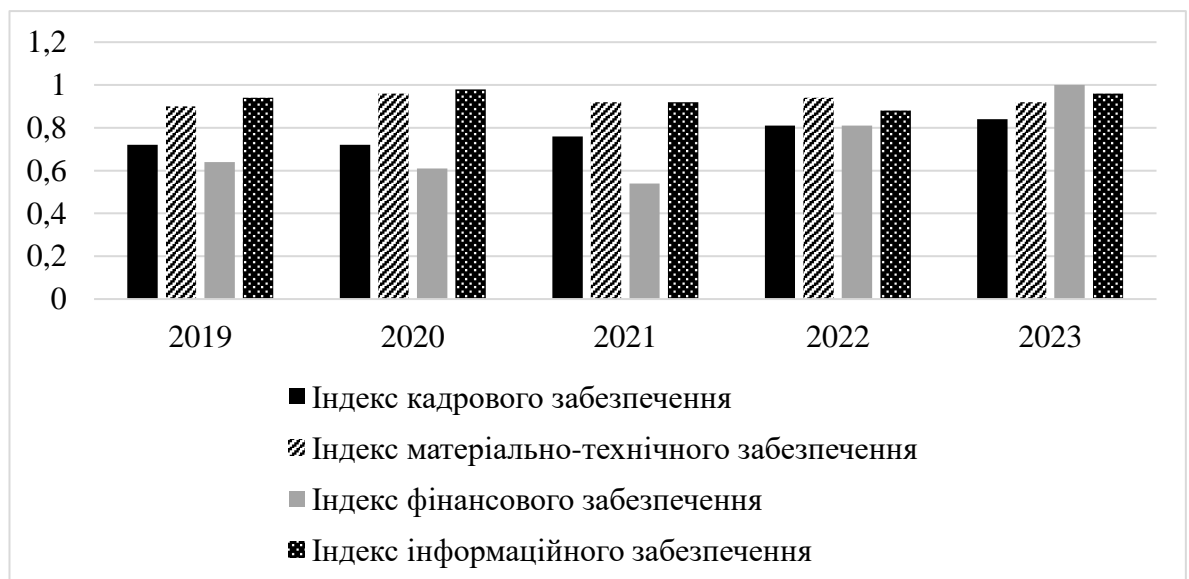

Рисунок 2.7. Динаміка індексів матеріально-технічного, кадрового, фінансового та інформаційного забезпечення розвитку підприємства

Проведемо розрахунок інтегрального індексу логістичного забезпечення розвитку підприємства, що наведено у таблиці 2.10. Інтегральний індекс логістичного забезпечення розвитку підприємства розраховуємо як середньозважену індексів матеріально-технічного, кадрового, фінансового та інформаційного забезпечення.

Динаміка інтегрального індексу логістичного забезпечення розвитку підприємства наведена на рисунку 2.8.

Таблиця 2.10. – Розрахунок інтегрального індексу логістичного забезпечення розвитку підприємства

Показники	Роки				
	2019	2020	2021	2022	2023
Індекс матеріально-технічного забезпечення	0,90	0,96	0,92	0,94	0,92
Індекс кадрового забезпечення	0,72	0,72	0,76	0,81	0,84
Індекс фінансового забезпечення	0,64	0,61	0,54	0,81	1,00
Індекс інформаційного забезпечення	0,94	0,98	0,92	0,88	0,96
Інтегральний індекс логістичного забезпечення	0,80	0,82	0,79	0,86	0,93

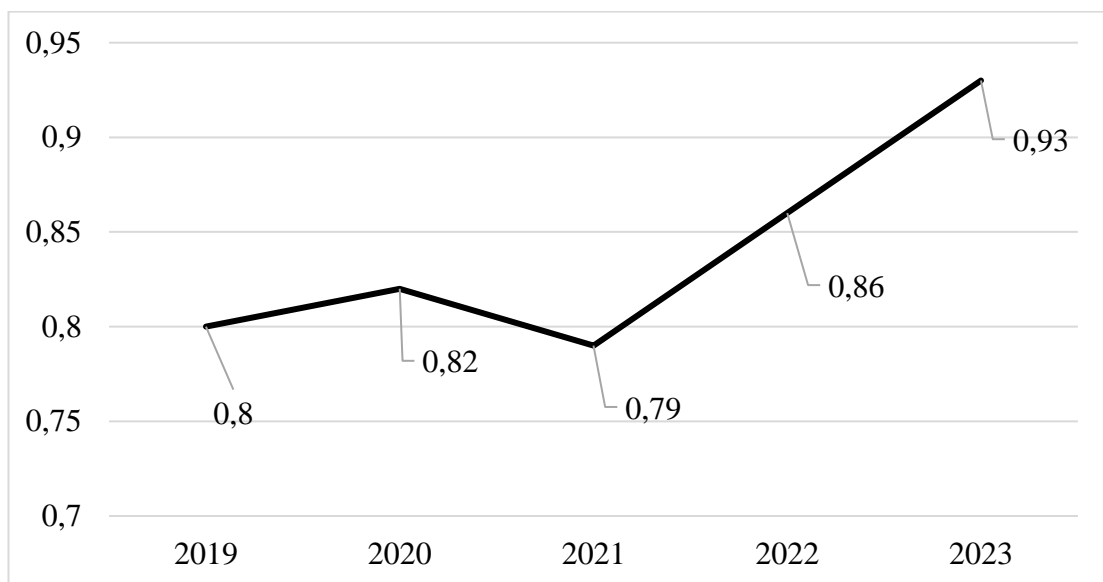

Рисунок 2.8. Динаміка інтегрального індексу логістичного забезпечення розвитку підприємства

Таким чином, проведені аналітичні дослідження показали, що на підприємстві за досліджуваний період значно покращився рівень логістичного забезпечення.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Напрями покращення логістичного забезпечення розвитку підприємства

Мінливі умови середовища потребують постійного пошуку шляхів щодо розвитку підприємства та його логістичного забезпечення. Зміни у ринковому середовищі, нові запити споживачів, поява нових гравців на ринку товарів та послуг стимулюють керівників підприємств трансформувати систему логістичного забезпечення розвитку відповідно до сучасних реалій. Такі трансформаційні зміни повинні стосуватися системи матеріально-технічного забезпечення у напрямі пошуку нових постачальників та нових видів сировинних ресурсів; кадрового забезпечення у напрямі розвитку логістичного персоналу та його швидкої адаптації до змін запитів споживачів та цифровізації суспільства; інформаційного забезпечення у напрямі пошуку нових видів джерел інформації, її обробки та аналізу, програмних продуктів тощо; фінансового забезпечення у напрямів оптимізації структури капіталу, руху вхідних та вихідних фінансових потоків; складського забезпечення у напрямі оптимізації площі складських приміщень, руху логістичних запасів на складі і т.д; транспортного забезпечення у напрямі оптимізації транспортних потоків та руху транспортних засобів. Тому, зупинимось більш детально на напрямках покращення логістичного забезпечення розвитку підприємства.

Напрями покращення матеріально-технічного забезпечення розвитку підприємства:

- удосконалення стратегії придбання матеріально-технічних ресурсів;

- удосконалення процесу прогнозування потреби у матеріально-технічних ресурсах відповідно до потреб виробничої програми та наявних логістичних потужностей підприємства;

- удосконалення процесу вибору постачальника, виходячи із відстаней поставки, цін на постачання та іміджу постачальника;

- удосконалення системи контролю за поставкою матеріально-технічних ресурсів на підприємство;

- удосконалення системи контролю якості за вхідними матеріально-технічними ресурсами підприємства;

- оптимізація процесу доведення матеріально-технічних ресурсів до виробничих ланок, дільниць та цехів;

- оптимізація процесу розміщення замовлень на матеріально-технічні ресурси;

- оптимізація технологічного процесу виготовлення продукції;

- оптимізація техніко-технологічної бази підприємства;

- підвищення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів.

Напрями покращення кадрового забезпечення розвитку підприємства:

- оптимізація чисельності персоналу відповідно до потреб виробничої програми;

- підвищення ефективності використання логістичного персоналу та усіх працівників підприємства в цілому;

- удосконалення системи мотивації персоналу;

- удосконалення системи розвитку логістичного персоналу підприємства;

- підвищення рівня кваліфікації логістичного персоналу підприємства;

- удосконалення системи найму персоналу підприємства, та логістичного персоналу зокрема;

- удосконалення управління, планування та організації праці як логістичного персоналу підприємства, так і усього персоналу.

Напрями покращення фінансового забезпечення розвитку підприємства:

- покращення структури капіталу підприємства;
  - зниження дебіторської заборгованості (рефінансування дебіторської заборгованості);
  - збільшення обсягів вхідних фінансових потоків підприємства та відповідно, зменшення обсягів вихідних фінансових потоків;
  - збільшення обсягу чистого фінансового потоку підприємства;
  - зниження логістичних витрат підприємства;
  - збільшення оборотності логістичних запасів підприємства;
  - здійснення реструктуризації активів підприємства;
  - удосконалення системи моніторингу та прогнозування фінансового стану підприємства;
  - підвищення платоспроможності підприємства;
  - збільшення швидкості обігу фінансових ресурсів підприємства;
  - підвищення ефективності використання власного та обігового капіталу підприємства;
  - оптимізація надходжень грошових потоків на підприємство;
  - скорочення тривалості виробничого циклу.
- Напрями покращення інформаційного забезпечення розвитку підприємства:
- створення єдиної інформаційної системи управління розвитком підприємства;
  - придбання нових програмних продуктів, які здатні забезпечити оптимізацію логістичних бізнес-процесів на підприємстві;
  - оновлення ПК та забезпечення ними логістичного персоналу;
  - застосування різних програмних продуктів, які сприяють розвитку підприємства;
  - надання можливості віддаленого доступу до бази даних;
  - збільшення рівня електронного документообігу;
  - збільшення рівня завантаженості ПК;
  - оптимізація управління інформаційними потоками підприємства.

Напрями покращення складського забезпечення розвитку підприємства:

- оптимізація складського вантажообороту та складського вантажопотоку;
- підвищення ефективності використання складських приміщень;
- оптимізація чисельності працівників складу;
- підвищення продуктивності праці працівників складу;
- підвищення рівня механізації робіт складського господарства;
- запровадження автоматизованої системи управління складом;
- оптимізація логістичних витрат на утримання складу.

Напрями покращення транспортного забезпечення розвитку підприємства:

- оптимізація транспортних потоків підприємства;
- збільшення рівня завантаженості транспортних засобів;
- підвищення продуктивності роботи транспортного парку підприємства;
- оновлення транспортного парку підприємства;
- зниження транспортних витрат підприємства;
- ефективний розподіл транспортних засобів підприємства.

Вище наведені заходи щодо покращення логістичного забезпечення розвитку підприємства дозволять ефективно вести його логістичну діяльність, зберегти та нарощувати логістичний потенціал, та витримувати конкурентну боротьбу у ринковому середовищі.

3.2. Шляхи удосконалення транспортного забезпечення розвитку підприємства

Проведені аналітичні дослідження показали наявність проблем щодо транспортного забезпечення розвитку підприємства. З однієї сторони, транспортний парк підприємства є дещо зношений, що відповідно, збільшує його транспортні витрати, а також створює труднощі у перевезенні товару. З іншої, на

підприємстві є проблеми у відстежуванні руху транспортних засобів, що потребує впровадження відповідного програмного забезпечення.

Удосконалення транспортного забезпечення розвитку підприємства передбачає реалізацію наступних заходів:

- збільшення транспортного парку підприємства шляхом придбання нових автомобілів;
- пошук нових клієнтів та відповідно, збільшення кількості перевезень;
- оптимізація маршрутів перевезень товару;
- збільшення завантаженості транспортних засобів підприємства;
- впровадження програмного забезпечення «ТЕРМІНАЛ» для оптимізації транспортних потоків на підприємстві;
- створення комплексної автоматизованої системи управління транспортними потоками підприємства.

Підприємство має у своєму розпорядженні транспортні засоби, які використовуються для перевезення товару, який виробляється ним.

Оптимальне застосування транспортних засобів, які застосовуються для перевезення логістичного продукту, забезпечуються чіткою організацією транспортно-експедиційних операцій. Такі операції передбачають:

- вибір транспортних засобів, забезпечення їх своєчасної подачі до місця завантаження;
- підготовка товарів до перевезення (упакування, затарювання, маркування, комплектування партій);
- завантаження на транспортні засоби;
- формування транспортних документів;
- оплата транспортних витрат; приймання доставлених вантажів.

Своєчасна подача транспортних засобів до місця завантаження забезпечується укладанням договорів з транспортними організаціями і поданням заявок. Підготовка товарів до перевезення повинна відповідати вимогам стандартів і технічних вимог. Для уникнення простою транспортних засобів під

навантаженням понад встановлені терміни до моменту їх прибуття повинні бути забезпечені робоча сила і механізми для виконання завантажувально-розвантажувальних робіт.

Відправка товарів різним видом транспорту оформляється спеціальними документами, які супроводжують вантаж в дорозі. На основі цих документів оплачуються і послуги транспорту.

3.3. Впровадження програмного забезпечення для оптимізації транспортних потоків на підприємстві та оцінка ефективності його реалізації

Транспортне забезпечення розвитку підприємства потребує належного програмного забезпечення, використання якого дозволить оптимізувати його транспортні потоки. З іншої сторони, це дозволить інтегрувати у єдину інформаційну систему підприємства як критерію забезпечення успішного розвитку підприємства. Тому, пропонується запровадити на підприємстві програмний продукт «ТЕРМІНАЛ», який дозволить оптимізувати його логістичні витрати та підвищити ефективність протікання транспортних потоків в цілому.

Програмний продукт «ТЕРМІНАЛ» надає зручні та інноваційні рішення для оптимізації управління транспортними потоками та автопарком, щоб відповідати потребам широкого спектру користувачів.

Застосування даної програми дозволить збільшити кількість та обсяг перевезень товару, відслідковувати рух транспортних засобів та оптимізувати логістичні маршрути перевезень вантажів. Проведемо оцінку ефективності впровадження заходів щодо програмного забезпечення розвитку підприємства. Впровадження програмного забезпечення щодо оптимізації транспортних потоків підприємства, відповідно, потребує залучення додаткових фінансових ресурсів. Орієнтовно, сума інвестицій по даному проєкту становить 600 тис. грн.

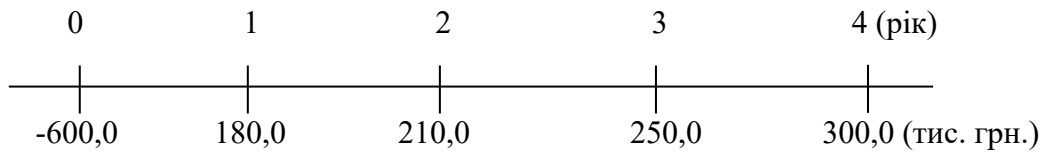
Ці витрати планується покрити за рахунок чистого прибутку підприємства, оскільки воно є прибуткове і здатне власними силами профінансувати цей проєкт. Ці кошти дозволять підприємству у перспективі отримати додаткові вхідні фінансові потоки, і таким чином, забезпечити успішний його розвиток. Проведемо оцінку ефективності реалізації даного проєкту, використовуючи для цього спеціальний математичний інструментарій [34, 35, 36].

Заходи щодо впровадження програмного забезпечення розвитку підприємства потребують додаткових фінансових ресурсів. Такі фінансові кошти планується взяти із чистого фінансового результату підприємства, оскільки воно є фінансово спроможне та має у своєму розпорядженні чистий прибуток. Орієнтовна сума фінансових витрат становить 600 тис. грн. Розрахуємо показники ефективності реалізації проєкту щодо впровадження програмного забезпечення розвитку підприємства. Для цього скористаємось методикою, яка містить спеціальний математичний інструментарій щодо оцінки ефективності проєктних рішень [35, 36]. Вихідні показники для оцінки ефективності реалізації проєкту на підприємстві наведено у таблиці 3.1.

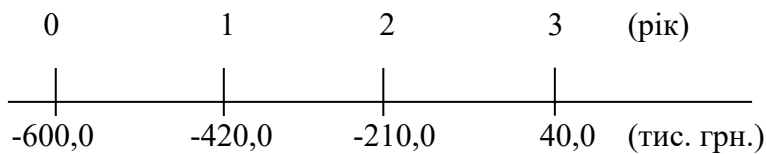
Таблиця 3.1.– Вихідні показники для оцінки ефективності реалізації проєкту на підприємстві

Показники	Значення
Фінансові витрати, тис. грн	600,0
Період експлуатації проєкту, роки	4
Коефіцієнт дисконтування, %	15
Грошові потоки за роками реалізації проєкту, тис. грн.:	
2025	180,0
2026	210,0
2027	250,0
2028	300,0

Побудуємо лінію отримання грошових потоків підприємства за роками реалізації проекту:

Побудуємо сукупний грошовий потік, використовуючи наростаючий метод:

Розрахуємо період окупності:

$$ПО = 2 + 210/250 = 2,8 \text{ роки.}$$

Зважаючи на те, що розрахований період окупності $1 < 3$, то такий проект є доцільним.

Дисконтуємо грошові потоки підприємства:

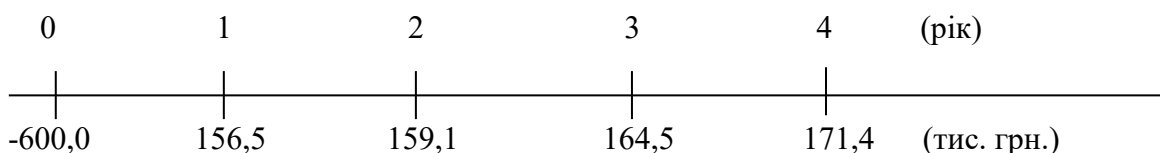
$$P_{2025} = 180/(1+0,15)^1 = 156,5 \text{ тис. грн.}$$

$$P_{2026} = 210/(1+0,15)^2 = 159,1 \text{ тис. грн.}$$

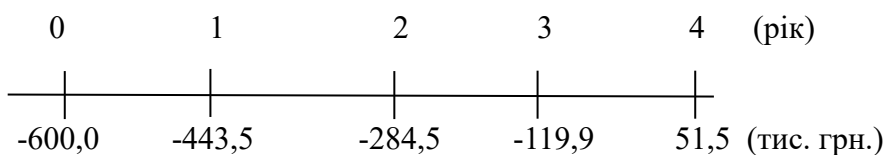
$$P_{2027} = 250/(1+0,15)^3 = 164,5 \text{ тис. грн.}$$

$$P_{2028} = 300/(1+0,15)^4 = 171,4 \text{ тис. грн.}$$

Побудуємо лінію отримання дисконтованих грошових потоків підприємства за роками реалізації проекту:

Побудуємо сукупний дисконтований грошовий потік, використовуючи наростаючий метод:

Розрахуємо дисконтований період окупності проекту:

$$\text{ДПО} = 3 + 119,9/171,4 = 3,7 \text{ роки.}$$

Зважаючи на те, що розраховане значення терміну окупності є меншим за останній рік експлуатації проекту, ($3,7 < 4$), то такий проект є доцільним.

Розрахуємо чисту теперішню вартість:

$$\text{ЧТВ} = -600,0 + 156,5 + 159,1 + 164,5 + 171,4 = 51,5 \text{ тис. грн.}$$

Оскільки $\text{ЧТВ} > 0$, то проект доцільно приймати.

Визначимо індекс рентабельності:

$$\text{ІР} = (156,5 + 159,1 + 164,5 + 171,4)/600 = 1,1$$

Оскільки $\text{ІР} > 1$, то проект доцільно приймати.

Показники ефективності реалізації проекту щодо удосконалення виробничої логістики підприємства наведено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.– Показники ефективності реалізації проекту

Показники	Значення показника
Грошові потоки по роках, тис. грн.:	
2025 рік	180,0
2026 рік	210,0
2027 рік	250,0
2028 рік	300,0
Дисконтовані грошові потоки по роках, тис. грн.	
2025 рік	156,5
2026 рік	159,1
2027 рік	164,5
2028 рік	171,4
Період окупності, років	2,8
Дисконтований період окупності, років	3,7
Чиста теперішня вартість, тис. грн.	51,5
Індекс рентабельності, %	1,1

Розраховані значення показників показують, що даний проєкт є доцільним до впровадження. Термін окупності становить 2,8 роки, а дисконтований період окупності – 3,7 роки. Чиста теперішня вартість реалізованого проєкту становитиме 51,5 тис. грн, а індекс рентабельності – 1,1. Таким чином, це дає підстави вести мову про доцільність впровадження програмного забезпечення як інструменту розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

У роботі проведено теоретичні та прикладні дослідження логістичного забезпечення розвитку підприємства. У першому розділі роботи досліджено сутність логістичного забезпечення розвитку підприємства. Зокрема досліджено сутність категорій «розвиток підприємства» та «логістичне забезпечення». Проведений огляд літератури змісту поняття «розвиток підприємства» дозволив виділити декілька підходів до розгляду поняття «розвиток»: як кількісні та якісні зміни, які відбуваються на підприємстві і здатні забезпечити його трансформацію; як здатність підприємства забезпечити зростання та стійкість у поточному та перспективному періодах; як оновлення усіх процесів та явищ на підприємстві, що супроводжується відтворенням усіх видів ресурсів. Запропоновано розглядати розвиток підприємства як наявність трансформаційних якісних та кількісних змін усіх процесів та явищ на підприємстві, які здатні забезпечити зростання та стійкість підприємства у перспективі. Обґрунтовано, що кожен науковець індивідуалізує зміст поняття логістичне забезпечення. Проте, усі із наведених підходів зводяться до єдиного, а саме розгляд логістичного забезпечення з позиції оптимізації діяльності підприємства та забезпечення його розвитку.

У роботі розглянуто такі елементи логістичного забезпечення розвитку підприємства як матеріально-технічне забезпечення, кадрове забезпечення, інформаційне забезпечення, фінансове забезпечення, складське забезпечення, транспортне забезпечення. Наведено систему показників оцінки логістичного забезпечення розвитку підприємства.

У другому розділі роботи наведено загальну характеристику підприємства та здійснено аналіз основних показників діяльності підприємства. Такий аналіз показав наступне. Чистий дохід від реалізації продукції у 2023 році порівняно з 2019 роком зріс на 41799 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції теж зросла за аналізований період, прте, дещо нижчими темпами. Таке зростання в абсолютному значенні становило 20590 тис. грн, а у відносному – 26%. На

підприємстві відмічається зниження вартості основних засобів. У 2023 році порівняно з базовим періодом вартість основного капіталу знизилась на 36,6%. Відповідно, зростання виручки від реалізації продукції на фоні зниження вартості основних засобів призвело до зростання показника фондоддачі. Так, значення цього показника у 2019 році становило 2,18 грн / грн, а у 2023 році склала 4,15 грн / грн. Таким чином, ріст склав 2,74 грн / грн. На підприємстві зростала вартість оборотного капіталу, а саме у 2023 році він зріс на 41477 тис. грн (67,4%) у порівнянні з 2019 роком. Також на підприємстві зростала вартість матеріальних витрат, а саме на 32181 тис. грн (65,5%). Показником ефективності використання матеріальних ресурсів є матеріаломісткість, яка у 2023 році зросла на 0,08 грн./грн. порівняно з 2019 роком. Спостерігалось суттєве зниження чисельності персоналу підприємства. У 2019 році чисельність персоналу становила 146 осіб, у 2023 році склала 93 особи. Відмічалось зменшення на 64 особи. Таке зменшення чисельності персоналу на фоні зростання виручки від реалізації продукції призвело до зростання продуктивності праці персоналу підприємства. У 2019 році продуктивність праці персоналу підприємства становила 664 тис. грн, а у 2023 році склала 1420 тис. грн. Як бачимо, абсолютне зростання склало 1029 тис. грн, а відносне – 155%. На підприємстві була як дебіторська, так і кредиторська заборгованість, яка знижувалась за період 2019–2023 років. Валовий прибуток підприємства у 2023 році становив 39199 тис. грн, що на 20209 тис. грн (або на 117,9%), що на 21209 тис. грн більше 2019 року. Щодо чистого фінансового результату діяльності підприємства, то спостерігається його зниження за період, що аналізувався. Таке зниження становило 98,9%.

У роботі проведено аналіз та оцінку логістичного забезпечення розвитку підприємства. Розраховані індекси матеріально-технічного забезпечення, кадрового забезпечення, фінансового забезпечення та інформаційного забезпечення свідчать про позитивну динаміку. У роботі проведено комплексну оцінку логістичного забезпечення розвитку підприємства шляхом розрахунку інтегрального індексу. Проведені аналітичні дослідження показали, що на

підприємстві за досліджуваний період значно покращився рівень логістичного забезпечення.

У третьому розділі роботи обґрунтовано напрями покращення логістичного забезпечення розвитку підприємства. Визначено напрями покращення матеріально-технічного забезпечення, кадрового забезпечення, інформаційного забезпечення, фінансового забезпечення, складського забезпечення та транспортного забезпечення розвитку підприємства. Обґрунтовано необхідність удосконалення транспортного забезпечення розвитку підприємства через запровадження програмного продукту «ТЕРМІНАЛ». Здійснено оцінку ефективності реалізації проекту на підприємстві.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Занора В. Розвиток підприємства: сутність, форми, види. *Галицький економічний вісник*. 2019. №6(61) URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/31587/2/GEB_2019v61n6_Zanora_V-Enterprise_development_essence_69-78.pdf.
2. Неклеса А.І. Сутнісна характеристика економічного зростання підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. №10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5200>
3. Україна: поступ у XXI століття Стратегія економічної та соціальної політики на 2000–2004 рр. від 23.02.2000 № 276а/2000. URL: <http://lawua.info/bdata1/ukr1787/index.htm>
4. Тюха І.В. Соціально-економічний розвиток підприємства: сутність та видові прояви. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/2731/1/lkgndfligndflvndgling.pdf>
5. Залуцький В.П. Сутність соціально-економічного розвитку машинобудівних підприємств: методи та принципи їх забезпечення. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. Вип. 19.11. С. 163–169.
6. Дакус А.В., Сімченко Н.О. Економічний розвиток підприємства: сутність та визначення. URL: <http://probl-economy.kpi.ua/pdf/2012-3.pdf>
7. Голобородько А.Ю. Сутність економічного розвитку підприємства. *Проблеми економіки*. 2022. № 4 (54), URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2022-4_0-pages-140_147.pdf.
8. Побережний Р.О., Побережна Н.М. Методологічні аспекти сучасних підходів до сутності розвитку підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища. Соціально-економічний розвиток України: проблеми та перспективи : колективна монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2015. Розд. 5. С. 229–242.
9. Раєвнева О.В., Аксьонова І.В., Свидло Г.І. Статистичні методи оцінки регіонального розвитку. Харків, 2016. 328 с.

10. Кифяк В.Ф. Теоретичні основи визначення категорії «розвиток підприємства». *Економічний аналіз*. 2011. Вип. 8. Ч. 2. С. 190–194.
11. Нечепуренко М.Н. Проблеми економічного розвитку підприємств. *Питання економічних наук*. 2006. № 1 (17). С. 23–25.
12. Клименко Л.В., Загороднюк О.В., Халахур Ю.Л. Діалектика поняття «Економічний розвиток підприємства» в системі менеджменту. *Підприємництво та інновації*. 2020. Випуск 12. URL: [file:///Users/lubovkovalska/Downloads/318-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-426-1-10-20200819%20\(1\).pdf](file:///Users/lubovkovalska/Downloads/318-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-426-1-10-20200819%20(1).pdf).
13. Шкодін О.С. Формування та реалізація логістизації машинобудівних підприємств : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами». Хмельницький, 2013. 320 с.
14. Міщук І.П. Логістичне забезпечення діяльності підприємств торгівлі споживчої кооперації. URL: http://journals-lute.lviv.ua/journal/21_2017/9.pdf.
15. Алькема В.Г. Логістичне забезпечення міжнародної торгівлі. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2017. Випуск 46. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/alkema_0015.pdf.
16. Гуменна О.В. Логістичне забезпечення інноваційних процесів в АПК. *Наукові записки*. 2015. Том 172. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9ea3d45a-fb14-4164-9384-ca98b1377be5/content>.
17. Цимбалістова О.А. Логістичне забезпечення інноваційної активності авіакомпанії. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». 2018. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/35262/1/dis_cimbalistova.pdf
18. Ковальська Л. Л. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посібник. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2017. 205 с.
19. Солодовнік О.О. Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип.49. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2300/2221>.

20. Мусатов О.С. Оптимізація складської логістики виробничого підприємства. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/35487/1/Musatov_bakalavr.pdf
21. Ковальова М.Л. Транспортне забезпечення зовнішньоторговельних операцій: принципи та критерії вибору. *Економіка та суспільство*. 2022. №38.
22. Боровик Т.В., Даниленко В.І. Транспортна логістика як фактор забезпечення зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств. *Економічний простір*. 2022. №177. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1050/1014>.
23. Мельникова Н.В., Янченко Н.В. Показники оцінки прямого і зворотного матеріального потоку промислового підприємства. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: зб. наук. пр. Харків, 2018. № 1 (20). С. 98–112. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/items/53f365f4-48ae-458c-9888-635296f5fac4>
24. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Л.Л. Ковальської, проф. І.В. Кривов'язюка. Київ: Кондор, 2020. 700 с.
25. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент: магістерський курс: навч. посібник. 3-тє вид., змінене і доп. Луцьк: Надстир'я, 2023. 640 с.
26. Жихор О.Б. Економічна безпека. URL: https://pidru4niki.com/84390/ekonomika/ekonomichna_bezpeka
27. Журавель М.Ю., Полозова Т.В., Стороженко О.В. Формування системи показників оцінки рівня інформаційної безпеки підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2011. № 33.
28. Сосновська О.О. Методичний підхід до оцінки рівня економічної безпеки підприємств зв'язку. *Облік і фінанси*. 2019. №1(83). URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/28931/1/O_Sosnovska_OF_1\(83\)_FITU.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/28931/1/O_Sosnovska_OF_1(83)_FITU.pdf).
29. Сергєєв В.В. Економіка організації (підприємства): навч. посібник. 2017. URL: https://stud.com.ua/102853/ekonomika/ekonomika_organizatsiyi_pidpriyemstva
30. Жихор О.Б. Економічна безпека: навч. посібник. URL: https://pidru4niki.com/84390/ekonomika/ekonomichna_bezpeka.

31. Грузіна І.А., Щербак А.М. Дослідження показників оцінювання інформаційних процесів управління промисловим підприємством. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/21637/1/%D0%93%D1%80%D1%83%D0%B7%D1%96%D0%BD%D0%B0%20%D0%86.%D0%90.%2C%20%D0%A9%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B0%D0%BA%20%D0%90.%D0%9C.%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>.
32. Марчук В.Є., Григорак М.Ю., Гармаш О.М., Овдієнко О.В. Складська логістика: навч. посібник. Київ: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 256 с.
33. Сокур І.М., Сокур Л.М., Герасимчук В.В. Транспортна логістика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 222 с.
34. Верба В.А., Гребешкова О.М. Проектний аналіз: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2006. 236 с.
35. Чевганова В.Я., Биба В.В., Скрильник А.С. Проектний аналіз: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 258 с.
36. Попова Н.В. Проектний аналіз: підручник. Харків: ХНАДУ, 2016. 175 с.

Додатки